

УДК 342.9 (045)

В. Б. Марченко,
кандидат юридичних наук,
доцент

ПРЕДМЕТ І МЕТОД АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА (науково-практичний семінар)

28 вересня 2009 р. кафедрою конституційного та адміністративного права Інституту повітряного і космічного права та масових комунікацій Національного авіаційного університету було проведено науково-практичний семінар за участю студентів на тему «Предмет і метод адміністративного права». У роботі семінару взяли участь відомі фахівці-адміністративісти, представники професорсько-викладацького складу та керівництва інституту, зокрема заступник директора ІПКП МК, доктор соціологічних наук, професор Шуст П. Б., завідувач кафедри конституційного та адміністративного права, доктор юридичних наук, професор Діхтєвський П. В., кандидат юридичних наук, професор Гончарук С. Т., кандидат юридичних наук, професор Шумський П. В., кандидат історичних наук, професор Боярська З. І., а також інші викладачі інституту.

Метою семінару визначено узагальнення концептуальних засад та розробка пропозицій щодо формування дефініцій предмету та методу адміністративного права у вітчизняній правовій теорії. Головними питаннями, які розглядалися на семінарі були сучасні концепції визначення предмету адміністративного права, характеристика методів адміністративно-правового регулювання, сутність адміністративно-правових відносин.

Звертаючись із вступним словом до учасників семінару, професор Діхтєвський П. В. акцентував увагу на необхідності переосмислення як концептуальних проблем, пов'язаних з визначенням предмета та методу адміністративного права, так і конкретних, пріоритетних правових завдань, вирішення яких забезпечить у найближчому майбутньому створення нових адміністративно-правових моделей, які діють у європейських країнах.

В обговоренні зазначених питань за програмою семінару взяли участь близько 20 студентів інституту. Професор Гончарук С. Т. торкнувся

історичних засад щодо предмета і методу адміністративного права, а також відзначив, що в умовах змін соціальної структури суспільства завдяки інститутам адміністративного права створюються передумови для ствердження ідеалів рівності і свободи, верховенства права та справедливості, як головних соціальних цінностей, що відповідають стандартам демократичної правової держави. Багато з учасників семінару висловили думку, що слід привернути більшу увагу науковців до вдосконалення правового регулювання відносин між державою, її органами та громадянами.

За результатами семінару було прийнято рекомендації, основний зміст яких полягає у наступному:

визначення предмету адміністративного права потребує переоцінки ролі процедур у діяльності органів виконавчої влади, пасамперед у частині їх взаємостосунків із громадянами. Громадянин повинен стати рівноправним учасником стосунків із державою. Адміністративні процедури мають забезпечувати суворий правовий режим дотримання прав і свобод громадян, стати дієвим засобом захисту проти суб'єктивізму і свавілля з боку службовців органів виконавчої влади;

визначальне місце у предметі адміністративного права мають посідати не «управлінські» відносини, а відносини щодо забезпечення реалізації та захисту прав і свобод громадян;

методами державного управління є певні способи практичного здійснення органами виконавчої влади та іншими суб'єктами державного управління владно-організуючого впливу на керувані об'єкти, що відповідають характеру й обсягу наданих цим суб'єктам функцій та повноважень (компетенції), а також особливостям керуванних об'єктів.

Отже, семінар засвідчив, що найпомітніші риси сучасного тлумачення предмета українського

адміністративного права зумовлені тим, що ця галузь має бути спрямована на утвердження пріоритету прав і свобод людини у всіх сферах її взаємодії з державою її органами і посадовими особами. У змісті адміністративно-правового статусу громадянина увага має надаватися не тільки його обов'язкам перед державою, але насамперед, утвердженню його прав, забезпеченню їх реалізації. Причому за їх порушення держава має

нести відповідальність. Головними рисами мають стати не «управлінська», а тим більше «каральна» функція, а такі нові функції адміністративного права як «правозабезпечувальна», тобто, пов'язана із забезпеченням реалізації прав і свобод людини та правозахисна, тобто, пов'язана із захистом порушених прав. Саме такі адміністративно-правові моделі діють нині у демократичних країнах світу.